

**Strategia rozwoju
Kolegium Indywidualnych Studiów
Międzyobszarowych
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
na lata 2026-2029**

Preambuła

Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (KISM UŚ) stanowi unikatową jednostkę edukacyjną, testującą innowacyjne modele dydaktyczne, której misją jest kształcenie wszechstronnych, krytycznie myślących absolwentów i absolwentek, zdolnych do twórczej integracji wiedzy z różnych obszarów nauki. KISM aspiruje do roli lidera transformacji edukacyjnej w regionie i na arenie międzynarodowej.

Oferując osobom studiującym elastyczne, spersonalizowane ścieżki kształcenia, Kolegium odpowiada na wyzwania współczesnego świata, w którym interdyscyplinarność, umiejętność adaptacji oraz kompetencje społeczne zyskują coraz większe znaczenie.

Strategia KISM UŚ definiuje kluczowe kierunki działań na najbliższe lata, zgodne z misją i wizją rozwoju Uniwersytetu Śląskiego, odpowiadające aktualnym trendom w szkolnictwie wyższym oraz rosnącym oczekiwaniom społecznym i gospodarczym wobec absolwentów i absolwentek uczelni.

W szczególności, dokument określa cele związane z:

1. systematycznym pozyskiwaniem kandydatów i kandydatek na studia oraz efektywnym ograniczaniem zjawiska rezygnacji z kształcenia;
2. rozwijaniem oferty dydaktycznej w sposób dynamicznie reagujący na zmieniające się i prognozowane potrzeby społeczne;
3. wzmacnianiem sprawczości i upodmiotowienia osób studiujących oraz kształcących się w szkołach doktorskich;
4. stałą poprawą warunków studiowania;
5. budowaniem i wdrażaniem efektywnego systemu oceny jakości kształcenia oraz wsparcia dydaktyki.

Strategia ta powstała w efekcie wspólnej refleksji społeczności Kolegium i stanowi drogowskaz dla dalszego rozwoju jednostki, umacniając jej pozycję jako nowoczesnego, otwartego i elastycznego środowiska akademickiego.

Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych UŚ tworzy nowoczesną przestrzeń kształcenia akademickiego, umożliwiającą osobom studiującym twórczą integrację wiedzy z różnych dziedzin nauki, rozwój kompetencji interdyscyplinarnych i społecznych oraz przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Działalność Kolegium ISM wyrasta z przekonania, że edukacja to nie tylko przekazywanie wiedzy, ale przede wszystkim wspólna droga – proces kształtowania podmiotowości, odpowiedzialności i twórczego myślenia. Nasze podejście opiera się na trzech wzajemnie splecionych wymiarach: programie studiów wspierającym indywidualny rozwój intelektualny i tożsamościowy osób studiujących, sprawnym i transparentnym funkcjonowaniu instytucjonalnym oraz żywej, wielowymiarowej współpracy międzynarodowej, która poszerza horyzonty i buduje mosty między kulturami akademickimi.

Kolegium ISM pragnie nie tylko utrzymać, lecz dalej umacniać swoją pozycję jednej z najważniejszych jednostek akademickich w Polsce oferujących kształcenie międzyobszarowe. Jednocześnie zachowuje wrażliwość na zmieniające się potrzeby społeczne i kulturowe, pozostając w dialogu z otoczeniem – także poza murami uniwersytetu.

Naszą misją jest tworzenie przestrzeni, w której osoby studiujące nie tylko zdobywają wiedzę, lecz doświadczają jej sensu – uczą się rozumieć złożoność świata, współpracować, zadawać pytania i poszukiwać odpowiedzi. Kolegium ISM to wspólnota oparta na szacunku, zaangażowaniu i ambicji – miejsce, które inspirowe i przygotowuje do odpowiedzialnego działania w życiu akademickim, społecznym i zawodowym.

I Kreowanie silnej tożsamości Kolegium ISM w środowisku akademickim, otoczeniu uczelni w kraju i zagranicą

Kolegium ISM zajmuje w strukturze Uniwersytetu Śląskiego unikalną pozycję jako **innowacyjne miejsce organizacji kształcenia, które dzięki personalizacji ścieżek kształcenia, interdyscyplinarności oraz elastycznemu modelowi dydaktycznemu odpowiada na potrzeby i oczekiwania współczesnego pokolenia studentów i studentek**. Kolegium przygotowuje swoich absolwentów i absolwentki do skutecznego funkcjonowania w coraz bardziej złożonym, globalnym środowisku akademickim i zawodowym, wyposaża ich w kompetencje transwersalne, zdolność krytycznego myślenia oraz wysoką mobilność intelektualną.

Realizacja tych założeń sprzyja nie tylko pogłębianiu identyfikacji osób studiujących z Kolegium ISM, ale także wspiera pozyskiwanie wybitnych kandydatów i kandydatek, w tym laureatów/laureatek olimpiad przedmiotowych i uczniów/uczennice szkół funkcjonujących pozasystemowo. Poprzez systematyczne działania promocyjne i rozwijanie współpracy krajowej i międzynarodowej, Kolegium umacnia swoją pozycję jako jednostka nowoczesna, otwarta na innowacje, stanowiąca wizytówkę Uniwersytetu Śląskiego.

I.1. Rozwój tożsamości Kolegium ISM w ramach Uniwersytetu Śląskiego zakłada umacnianie jego pozycji jako jednostki o wyrazistym profilu edukacyjnym i kulturowym, która w sposób komplementarny i innowacyjny wpisuje się w misję Uniwersytetu. Kolegium pełni rolę **przestrzeni eksperymentu dydaktycznego, interdyscyplinarnej współpracy oraz aktywnego dialogu między środowiskami naukowymi i społecznymi**. Budowanie tożsamości w obrębie Uniwersytetu oznacza zarówno wzmacnianie rozpoznawalności i spójności działań Kolegium, jak i rozwijanie relacji partnerskich z innymi jednostkami, poprzez wspólne projekty, wymianę doświadczeń i udział w kształtowaniu kierunków rozwoju uczelni. Dzięki temu Kolegium ISM staje się integralnym, ale jednocześnie unikalnym elementem uniwersyteckiej wspólnoty, miejscem, które **inspiruje do poszukiwania nowych modeli edukacji i myślenia o uniwersytecie przyszłości**.

I.2. Kolegium ISM podejmuje działania mające na celu intensyfikację promocji i aktywne budowanie relacji z potencjalnymi kandydatami i kandydatkami na studia, ze szczególnym uwzględnieniem np. laureatów/laureatek olimpiad przedmiotowych czy uczniów/uczennic szkół pozasystemowych. Równocześnie rozwijane są inicjatywy naukowe

i popularyzatorskie, takie jak konferencje, seminaria, warsztaty oraz projekty badawczo-edukacyjne. Dzięki temu Kolegium umacnia swoją obecność i wizerunek zarówno w przestrzeni Uniwersytetu Śląskiego, jak i poza nim, budując trwałe relacje z otoczeniem akademickim, społecznym, artystycznym i gospodarczym oraz zwiększając atrakcyjność oferty edukacyjnej.

- I.3.** Systematyczne wzmacnianie **obecności Kolegium ISM poza granicami kraju** jest kluczowe dla budowania jego rozpoznawalnej, silnej marki na arenie międzynarodowej. Dzięki aktywnej współpracy z zagranicznymi uczelniami i instytucjami naukowymi, wymianom studenckim i stażom zagranicznym, Kolegium staje się symbolem innowacyjnego, interdyscyplinarnego podejścia do edukacji i badań. Taka **międzynarodowa obecność pozwala** nie tylko podnosić prestiż Uniwersytetu Śląskiego, ale również **przyciągać najlepszych kandydatów/kandydatki i partnerów/partnerki z całego świata**. Budowanie tożsamości Kolegium na poziomie globalnym opiera się na tworzeniu trwałych relacji, promowaniu wartości otwartości i współpracy oraz wdrażaniu nowoczesnych metod kształcenia i badań, które odpowiadają na wyzwania współczesnej nauki i rynku pracy.

II Wdrożenie modelu dwukierunkowości i międzydziedzinowej pracy dyplomowej

Wdrożenie modelu dwukierunkowości oraz międzydziedzinowej pracy dyplomowej stanowi istotny krok w kierunku **nowoczesnego, elastycznego kształcenia jako odpowiedzi na potrzeby współczesnych oczekiwań uczelni i jej otoczenia w świetle rozwoju AI**. Model ten umożliwia osobom studiującym zdobycie szerokiego spektrum wiedzy i umiejętności z różnych obszarów nauki, co sprzyja rozwijaniu kompetencji międzydziedzinowych oraz kreatywnego podejścia do rozwiązywania złożonych problemów. **Dzięki integracji dwóch kierunków studiów oraz międzydziedzinowej pracy dyplomowej, proces kształcenia staje się bardziej spersonalizowany i dostosowany do indywidualnych aspiracji oraz predyspozycji studentów i studentek.** To nowoczesne podejście dydaktyczne sprzyja również współpracy krajowej i międzynarodowej, wzmacniając potencjał badawczy i edukacyjny Kolegium ISM.

II.1. Znaczna grupa studentów i studentek Kolegium ISM kończy studia na Uniwersytecie Śląskim, zdobywając więcej niż jeden dyplom. Dotychczas łączenie dwóch lub więcej kierunków studiów miało charakter indywidualny i było wynikiem samodzielnych decyzji osób studiujących. Celem tego zadania jest **wdrożenie modelu dwukierunkowości, który stanie się obowiązkowym elementem kształcenia w Kolegium ISM**. Wdrożenie tego rozwiązania będzie opierać się na jasno określonych wymogach formalnych, tak aby każdy student/studentka Kolegium realizował/realizowała dwa kierunki studiów oraz przygotowywał/przygotowywała interdyscyplinarną pracę dyplomową. Dzięki temu modelowi absolwenci i absolwentki Kolegium ISM będą lepiej przygotowani do funkcjonowania na dynamicznym rynku pracy, wyposażeni w wiedzę i kompetencje z różnych dziedzin, co zwiększy ich konkurencyjność i elastyczność zawodową.

II.2. W kontekście unowocześniania procesu dydaktycznego, istotnym kierunkiem rozwoju w Kolegium ISM jest **nadanie nowej rangi i struktury międzydziedzinowej pracy dyplomowej do uzyskania dwóch dyplomów z różnych kierunków**. Dotychczasowa swoboda wyboru tematów przez osoby studiujące może zostać wzmocniona poprzez wprowadzenie zintegrowanych, projektowych form realizacji pracy dyplomowej, w których współpracują promotorzy/promotorki z różnych dziedzin wiedzy, a sama praca staje się rzeczywistym laboratorium interdyscyplinarnego myślenia i innowacyjnych rozwiązań. Unowocześnienie

formy pracy dyplomowej zakłada większą orientację na realne problemy społeczne, naukowe i technologiczne – zarówno w ujęciu lokalnym, jak i globalnym. Może również obejmować wykorzystanie metod projektowych (*project-based learning*), pracy zespołowej, komponentów praktycznych czy elementów badań jakościowych i ilościowych prowadzonych we współpracy z partnerami zewnętrznymi, także międzynarodowymi. Tym samym międzydziedzinowa **praca dyplomowa** przestaje być jedynie końcowym elementem studiów, a staje się ich **kulminacją i procesem łączącym różne obszary wiedzy, rozwijającym kompetencje badawcze, analityczne i komunikacyjne oraz budującym tożsamość intelektualną osoby studiującej jako twórcy/twórczyni i interpretatora/interpretatorki wiedzy.**

III Zaprojektowanie międzyobszarowego laboratorium idei i działań

Celem zadania jest **rozwijanie innowacyjnego modelu kształcenia w postaci międzyobszarowego laboratorium idei i działań**, będącego przestrzenią aktywności naukowej, twórczej i projektowej studentów Kolegium ISM. Laboratorium ma integrować kluczowe elementy dydaktyki jednostki, w szczególności tutoring naukowy również międzynarodowy, zajęcia o charakterze projektowym, pracę zespołową oraz rozwój indywidualnych ścieżek studenckich: **naukowej i /zawodowej profesjonalnej**.

III.1. Rozbudowa modelu tutoringu jako kluczowego elementu wzmacniającego sprawczość i upodmiotowienie studentów i studentek Kolegium ISM. Mimo iż obecny regulamin Kolegium dopuszcza możliwość skorzystania z tzw. zewnętrznych tutorów, to w zdecydowanej większości są nimi pracownicy Uniwersytetu Śląskiego. Nowa strategia Kolegium zakłada zintensyfikowanie współpracy z wiodącymi jednostkami naukowymi w kraju i za granicą, w tym konsorcjum T4EU, co pozwoli na budowę międzynarodowej sieci tutorskiej, umożliwiającej osobom studiującym ubieganie się o opiekę wybitnych przedstawicieli/przedstawicielek środowiska akademickiego w kraju i za granicą.

Zakłada się wdrożenie **zaawansowanego modelu tutoringu naukowego, integrującego kompetencje międzyobszarowe oraz elementy współpracy międzynarodowej**, co pozwoli na podniesienie jakości kształcenia, zwiększenie mobilności akademickiej i rozwój kompetencji badawczych osób studiujących, co przyczyni się do umiędzynarodowienia Kolegium ISM i wzmocni pozycję absolwentów i absolwentek na rynku pracy.

Ważnym elementem **rozwwoju tutoringu naukowego, w aspekcie jego organizacji**, w tym wprowadzenie algorytmów wyboru i dwustronnej oceny współpracy między tutorem/tutorką a podopiecznym/podopieczną jest **Tutorium - dynamiczna relacja i rozwój**. W ramach Tutorium osoby studiujące będą miały możliwość wyboru, współpracy z tutorami/tutorkami z Uniwersytetu Śląskiego i wiodących ośrodków akademickich w Polsce i za granicą, uczestniczenia w multidyscyplinarnych projektach, rozwiązywania rzeczywistych problemów społecznych i technologicznych, a także rozwijania kompetencji miękkich i badawczych w dynamicznym, wspierającym środowisku kolegium i uniwersytetu.

Projekt ten wzmocni profil Kolegium jako przestrzeni eksperymentowania dydaktycznego i akademickiego, oferującej osobom studiującym nowoczesne narzędzia kształcenia, rozwijającej ich potencjał w kierunku przyszłych ról badaczy/badaczek, ekspertów/ekspertek i liderów/liderek działań społecznych jak i intelektualnych.

III.2. Kooperacja zadaniowa w ramach KISM opiera się na eksploracji zagadnień, które wymykają się prostym klasyfikacjom dyscyplinarnym i nie dają się rozwiązać przy użyciu jednej metody czy perspektywy. To wyzwania wymagające spojrzenia przekrojowego, łączenia różnych obszarów wiedzy, umiejętności analitycznych, praktycznych i społecznych. Wprowadzenie modułu pracy zespołowej (dawniej „problemy niejednorodne” realizowane w ramach USM) na poziomie studiów pierwszego stopnia odpowiada na zmieniający się profil przygotowania absolwentów i absolwentek szkół średnich i **pozwała osobom studiującym rozwijać kluczowe kompetencje przyszłości**, takie jak integracja wiedzy i działania, rozumienie złożoności procesów społecznych i technologicznych, oraz **tworzenie innowacyjnych odpowiedzi na realne problemy z odpowiedzialnym wykorzystaniem AI**. Realizacja wspólnych celów w zespole opiera się na świadomym wykorzystaniu zidentyfikowanych, indywidualnych zasobów każdego członka grupy. Rozpoznanie kompetencji, stylów działania i osobistych mocnych stron umożliwia efektywny podział zadań, sprzyja większemu zaangażowaniu oraz pozwala na rozwijanie zarówno zdolności przywódczych, jak i odpowiedzialności zespołowej.

III.3. Profilowanie ścieżki rozwoju, polegające na **podejmowaniu w II semestrze USM, które pełnią funkcję ewaluacyjną, umożliwiającą osobom studiującym świadomą weryfikację uzyskanej wiedzy, rozwiniętych kompetencji i nabytych umiejętności z wykorzystaniem podmiotów zewnętrznych**. Efektem tej refleksji i autooceny jest wybór jednej z możliwych ścieżek dalszego rozwoju naukowego lub praktycznego poprzez: albo 1) udział w zagranicznym wyjeździe akademickim (np. w ramach wymiany lub szkoły letniej) albo odbycie stażu w firmie, instytucji kultury lub organizacji społecznej albo podjęcie pracy nad interdyscyplinarną, dwudzielinową pracą dyplomową. Każda z tych dróg stanowi praktyczne zastosowanie zdobytych doświadczeń oraz istotny etap w procesie personalizacji edukacji i budowania własnego profilu akademicko-zawodowego, zwiększającego podmiotowość osoby uczestniczącej w procesie. Wzmacnianie sprawczości oznacza systematyczne budowanie takich mechanizmów i środowiska dydaktycznego, które

umożliwiają osobom studiującym samodzielne projektowanie własnej ścieżki kształcenia, podejmowanie świadomych decyzji edukacyjnych, realizację autorskich projektów badawczych oraz rozwijanie kompetencji w zróżnicowanych środowiskach akademickich – krajowych i międzynarodowych.

IV Rozwój infrastruktury i partnerstw edukacyjnych

Stała poprawa warunków studiowania w Kolegium ISM realizowana jest poprzez ciągły **rozwój nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej** oraz budowanie i pogłębianie współpracy z innymi uczelniami, które funkcjonują jako **rozszerzona przestrzeń edukacyjna**.

Inwestycje w wyposażenie sal wykładowych, laboratoriów oraz przestrzeni do pracy grupowej tworzą inspirujące i komfortowe środowisko nauki, sprzyjające zarówno indywidualnemu rozwojowi osób studiujących, jak i pracy zespołowej. Równocześnie rozwijane partnerstwa z krajowymi i zagranicznymi jednostkami akademickimi pozwalają na organizację wspólnych zajęć, wymianę doświadczeń oraz realizację interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych, które wzbogacają ofertę kształcenia i poszerzają horyzonty studentów i studentek, czyniąc Kolegium miejscem dynamicznej i otwartej na innowacje edukacji.